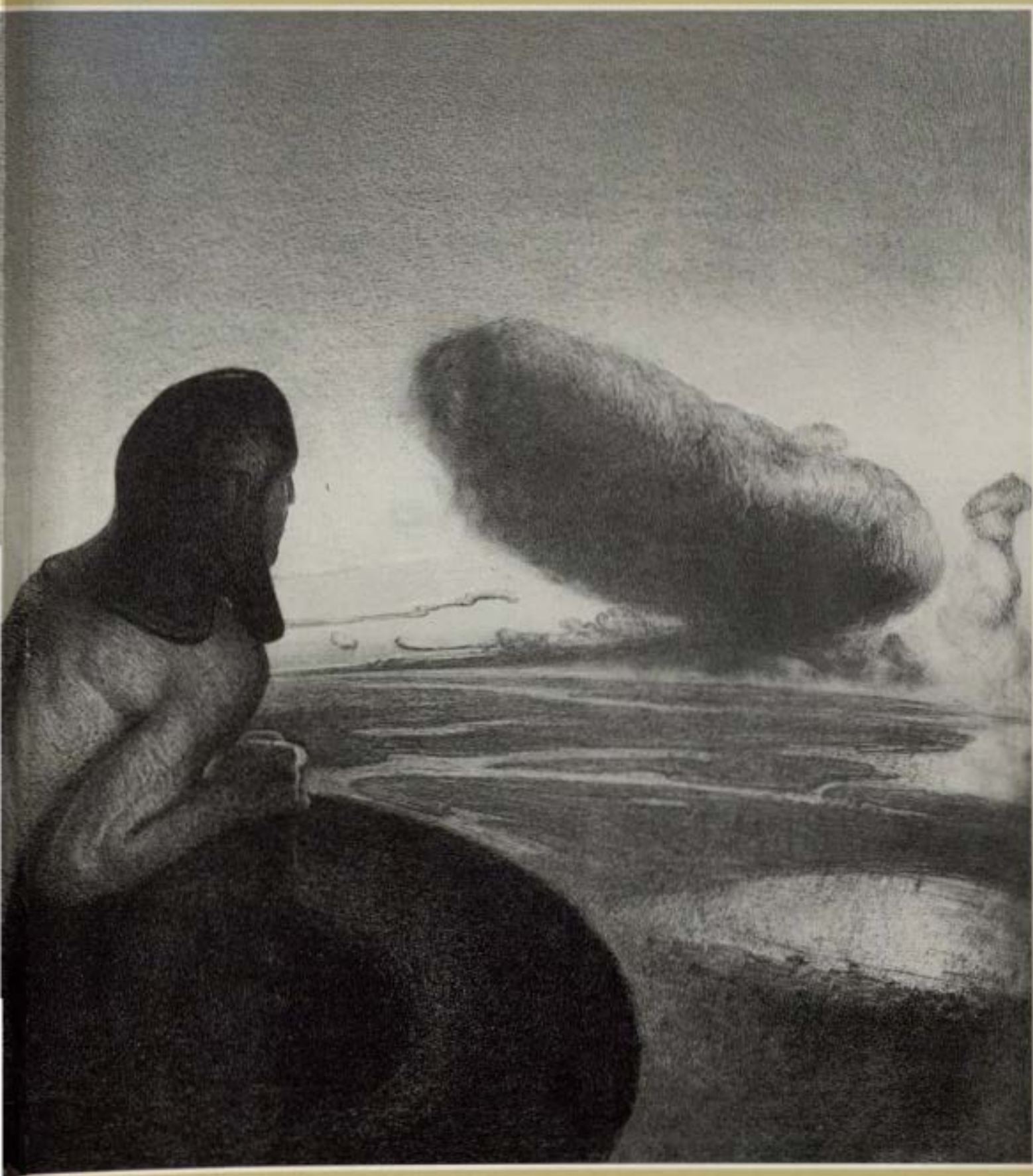

Frihetens kår

Dag Bredal (red.)

Den sterke posisjon deficit-tenkningen har i Norge kan ha sammenheng med den skolering som gis blant annet på sosialhøyskolen. Her finner vi blant læremidlene en lærebok av **Kari Killén** som kan betraktes som et **partsinnlegg** for deficit-tenkningen, eller som det heter på **barnevernets nytale** den barneidentifiserte posisjon. **Killéns utgangspunkt er etter hennes eget utsagn: «Å utvikle undersøkelses- og behandlingsmetoder såvel som vurderingskriterier når det gjelder foreldres omsorgsfunksjoner og prognose, og de forhold hos foreldrene, i samlivet og i foreldre/barn-samspeillet som påvirker omsorgssituasjonen...å utvikle metoder, begreper og kategorier for undersøkelse og vurdering av omsorgssviktsituasjonen.»**

Dette er et helt igjennom respektabelt utgangspunkt. Kritikken mot hennes teser er at de er **for dårlig underbygget**. I dette spørsmålet er hun ikke alene. Det kan hevdes som en generell kritikk mot den metodiske svikt i samfunnsvitenskapelig baserte «måleinstrumenter». **Lennart Sjøberg** har på grunnlag av en omfattende undersøkelse rettet en sterk kritikk mot en rekke psykologiske tester som i dag ofte blir tillagt troverdighet av domstolene (1997). Sjøbergs kritikk følger den samme trend som **R.M. Dawes** som sammenfatter 30 års forskning over psykologers diagnostiske og **terapeutiske kompetanse** med den konklusjon at det **utgjør et korthus basert på synsing og ideologisk engasjement**. (Dawes 1994).

Killéns arbeid er basert på studiet av 19 barn som ble innlagt på Barneavdelingen ved Ullevål Sykehus i 1978/79 med spørsmål om de

led av vanskjøtsel og/eller var blitt påført fysisk skade. Hun tar utgangspunkt i en hypotese om at man ved å vurdere en rekke såkalte belastningsfaktorer kan forutsi mulig, fremtidig omsorgssvikt.

Bak en slik tilnærming ligger det en vitenskapsteoretisk holdning som ikke er enerådende og som mange vil anse som høyst tvilsom utfra strengere kriterier for vitenskapelig sannhet. For å kunne forutsi noe, må man kunne påvise klare lovmessigheter. Det er mulig å forutsi måneformørkelser på grunn av eksakte, kosmologiske lovmessigheter. Like lett er det ikke å forutsi været, selvom meteorologien har gjort betydelige fremskritt i de senere år. Heller ikke økonomene har klart å finne frem til pålitelige prediksjoner. Alle kriser synes fortsatt å komme som julekvelden på kjerringa selv for Norges Bank, til tross for all den økonomiske ekspertise man her råder over. Hvor meget vanskeligere er det da ikke å forutsi menneskeskjebners forløp? Her har vi få lovmessigheter å holde oss til, og få vitenskapelig holdbare undersøkelser. Killén kan vel ikke lastes for at hennes høyst foreløpige antagelser er blitt betraktet som etablerte sannheter. Men det er på høy tid at man blir klar over at hennes påstander er trukket inn i et maktspill om råderetten over barn.